

נספח א'

המלצות ועדת המומחים העליונה לגיבוש מתווה טרום אקדמי למכינות הקדם

אקדמיות אשר אושרו בהחלטת המל"ג מיום 26.5.2020 – עדכון מיום 17.1.2023:

ועדת המומחים העליונה לעניין המכינות הקדם אקדמיות קיימה מספר דיונים שבסופם החליטה להמליץ למל"ג כלהלן:

1. לאמץ את דוחות ועדות המומחים התחומיות בחמשת תחומי הליבה: מתמטיקה, אנגלית, מיומנויות קריאה וכתובה אקדמיות, כימיה, ופיזיקה ומדעי המחשב על נספחיהם המהווים חלק בלתי נפרד מההחלטה.

2. במסגרת מסלול המכינה הייעודי להנדסה ומדעים מדויקים ניתן ללמוד את מקצוע מדעי המחשב כמקצוע חובה כתחליף ללימודי הפיזיקה בהתאם למפורט בנספח ז'. כמו כן, מוסדות המעוניינים ללמוד את מקצוע מדעי המחשב בנוסף למתמטיקה ופיזיקה, יכולים לעשות כן בכל היקף שיימצאו לנכון כמקצוע בחירה.

להוסיף מקצוע ליבה חדש – מדעי המחשב במסגרת מסלול המכינה הייעודי למדעים מדויקים והנדסה שיכול להחליף את הלימוד במקצועות פיזיקה/כימיה. להקים צוות אשר יגבש את מבנה הלימודים ותכני הלימודים בו, ויביא המלצותיו למל"ג. עד לגיבוש סילבוס ע"י הוועדה המקצועית למקצוע מדעי המחשב ואישורו ע"י ועדת המומחים העליונה, מוסדות אשר לימדו בעבר מדעי המחשב במקום פיזיקה במסלול הייעודי להנדסה ומדעים מדויקים מדעי המחשב יוכלו להמשיך לעשות כן, ובלבד שמשפר שעות הלימוד במדעי המחשב יהיה בהיקף דומה לדרישות בפיזיקה לפי הרפורמה. כמו כן, מוסדות המעוניינים ללמוד את מקצוע מדעי המחשב בנוסף למתמטיקה ופיזיקה, יכולים לעשות כן בכל היקף שיימצאו לנכון כמקצוע בחירה.

3. לאמץ את עקרונות הרוחב כלהלן:

3.1 מסלול הייעודי השנתי במכינה ומועדי פתיחתו:

א. מיועד עבור מועמדים בעלי בגרות חלקית אשר סיימו 12 שנות לימוד, או מועמדים שסיימו מסלול קדם ייעודי ואין להם 12 שנות לימוד ו/או בגרות חלקית.

ב. במסגרת פיילוט לשנים תשפ"ג - תשפ"ה יוכלו להתקבל למסלול ייעודי שנתי במכינה בעלי 12 שנות לימוד, גם מי שאינם בעלי בגרות חלקית, על סמך עמידה במבחן מימ"ד בציון סף אותו יגדיר המוסד.

ג. המסלול יארך תשעה חודשים, דהיינו 2 סמסטרים. מחזורי המסלולים הייעודיים השנתיים יהיו חופפים יחסית לסמסטרים במוסד. על המוסדות להבטיח כי לבוגרי המכינות יהיה מספיק זמן לסיים את תהליכי הרישום ללימודים אקדמיים בכל המוסדות להשכלה גבוהה.

ד. מכינות המבקשות לקצר את מכינת האביב על מנת שבוגרי המכינה יוכלו להתקבל לשנת הלימודים העוקבת, יוכלו לקיים זאת במסלול הייעודי לתחום מדעי הרוח והחברה בלבד ולא פחות משבעה חודשים. למען הסר ספק, המסלול יקוצר תוך שמירה על התכנים, המטלות וההיקף הנדרשים במסלול הרגיל שמשכו תשעה חודשים.

3.2 מסלול ייעודי סמסטריאלי –

א. הינו מסלול ייעודי מקוצר שנועד עבור מועמדים בעלי בגרות מלאה שאיננה מספיקה לקבלה ללימודים אקדמיים או למועמדים אשר מעוניינים לרענן את תחומי הידע שלהם לקראת לימודים אקדמיים. באחריות כל מוסד להתאים באופן עצמאי את תכנית הלימודים של המסלולים הייעודיים הסמסטריאליים.

ב. בדומה לאמור בסעיף 3.1ד, מוסדות המבקשים לרכז את פריסת השעות של המכינה הסימסטריאלית על פחות שבועות, על מנת שבוגרי המכינה יספיקו להתקבל ללימודים

אקדמיים בסמסטר הלימודים העוקב, יוכלו לעשות זאת במסלול הייעודי לתחום מדעי הרוח והחברה בלבד כך שמשך המכינה לא יפחת משלושה וחצי חודשים. המסלול ירוכז תוך שמירה על התכנים, המטלות וסך היקף השעות הנדרשות במסלול הרגיל שמשכו ארבעה וחצי חודשים במכינה הסימסטרואלית. במסלולים בתחומים אחרים לא ניתן לדחוס את השעות בפחות שבועות מכיוון שמספר השעות השבועיות בהן לא מאפשר דחיסה נוספת של התכנים.

3.3 מסלול קדם ייעודי - מיועד עבור מועמדים שאינם יכולים להתקבל למסלול הייעודי עקב אי עמידה בתנאי הסף. המסלול יארוך בין שלושה לשישה חודשים שבמהלכם ניתנת לסטודנטים הכנה לקראת הלימודים במסלול הייעודי השנתי. ההגבלה עד לשישה חודשים נועדה לשמור על הקצאה יעילה של תקציבים למכינות ללימודים שאינם מתפרסים לאורך זמן ארוך מהדרוש. באחריות כל מוסד להתאים באופן עצמאי את תכנית הלימודים של המסלול הקדם ייעודי באופן כזה שבוגרי מסלול זה שיעברו בהצלחה מבחן מעבר של המכינה, יוכלו להשתלב במסלול הייעודי גם ללא 12 שנות לימוד או תעודת בגרות חלקית, כפי שנדרש בתנאי הקבלה הישירים למסלול הייעודי השנתי.

3.4 פרופיל אקדמי של סגל המכינה – בהמשך להחלטת המל"ג מיום 9.8.16 לפיה סגל המכינה יהיה בעל תואר שני לפחות, קבעה כל ועדת מומחים תחומית מהו פרופיל הסגל הרלוונטי לתחומה (ראו דוחות הוועדות, נספחים ב'ו'). על מנת שלא לפגוע בהתנהלות המכינה ובלימודים בה כמו גם על מנת שלא לפגוע במורים המלמדים במכינות שנים רבות, מורים אשר הועסקו במכינה טרם החלת הרפורמה יוכלו להמשיך ללמד במכינה גם אם אינם עומדים בתנאי בסעיף זה. עם זאת, קליטת מורים חדשים במסלולים הייעודיים תהיה רק לפי דרישה זו.

3.5 תנאי קבלה למסלולים הייעודיים - בהמשך להחלטת המל"ג מיום 9.8.16 לפיה דרישות הקבלה למסלול הייעודי הן: 12 שנות לימוד, בגרות חלקית לפחות, ראיון אישי (במידת הצורך) או מבחן מעבר ממסלול קדם-ייעודי, קבעה ועדת המומחים העליונה כי מעבר לתנאי קבלה אלו ובהתאם למדיניות המל"ג, האחריות על שמירת הרמה האקדמית, הכוללת קביעת תנאי קבלה ספציפיים למסלולים השונים נתונה בידי המוסדות להשכלה גבוהה. ועל כן המל"ג לא תקבע את תנאי הקבלה למסלולים הייעודיים השונים במכינה (מדעי החברה והרוח, הנדסה ומדעים מדויקים, מדעי הטבע). יצוין כי דוחות ועדות המומחים התחומיות כוללים אמנם המלצות לגבי תנאי הקבלה המתאימים לתלמיד כדי להתמודד עם החומר הנלמד בכל קורס על פי תחום המסלול הייעודי, אולם כאמור מדובר בהמלצות בלבד (למעט בקורס האנגלית) וההחלטה על תנאי הקבלה נתונה לשיקול דעת המכינות.

3.6 כפי שנהוג בנוגע לתנאי קבלה ללימודים אקדמיים, אין מניעה כי המוסדות יאפשרו קבלה של עד 10% משיעור התלמידים בכל מסלול מכינה, שאינם עומדים בתנאי הקבלה למסלול, מנימוקים כגון צרכים ייחודיים של ציבורים מגוונים בישראל ואופייה הרב תרבותי של החברה, או נתונים אישיים מיוחדים המצדיקים קבלה חריג, ובלבד שאפשרות זו תפורסם לציבור כולל קריטריוני הקבלה לחריגים.

3.7 הכרה הדדית וקבלת בוגרי המכינות ללימודים אקדמיים – מל"ג קוראת למוסדות לעודד הכרה הדדית של המוסדות בבוגרי המכינות ולגבש מתווה להכרה הדדית, אשר עקרוניתו יפורסמו לציבור.

3.8 מתן פטור/הכרה בנקודות זכות בלימודים אקדמיים בגין לימודים במכינה – בהמשך להחלטה העקרונית של מל"ג מיום 19.3.2019 בנושא 'פטור מלימודים אקדמיים על בסיס

לימודים לא אקדמיים (עדכון החלטת המל"ג מיום 20.3.2018) ניתן יהיה לאפשר הענקת פטור מקורסים שאינם מלימודי הליבה במכינה (דהיינו, לא מקורסי מתמטיקה, אנגלית, מיומנויות, פיזיקה/כימיה) ולא יותר מ- 4 נ"ז. יובהר כי תלמיד מכינה שלמד במכינה קורס בחירה ברמת מתקדמים ב' באנגלית יוכל להיות פטור מ-2 נ"ז נוספים בהתאם להחלטת מל"ג מיום ה-11.6.2013.